

BERETNING 2010

Kære skatteankenævnsmedlemmer og medlemmer af fællesankenævn Bornholm

Dette årsmøde er det første med den ændrede struktur og dermed er endnu et nyt kapitel føjet til FDS' historie. Det er en fremtid med færre medlemmer i de enkelte nævn og dermed også en mindre forsamling her i Aalborg.

Der er ca. 170 medlemmer tilmeldt, og til trods for, at vi er blevet færre medlemmer, har jeg med stor glæde konstateret, at alle nævn er repræsenteret ved årsmødet.

Her i starten af en ny periode kan vi notere, at 37 % af skatteankenævnsmedlemmerne er "nye", dvs. uden tidligere skatteankenævns erfaring. Vi byder disse nye ansigter velkommen. Af de i alt 245 skatteankenævnsmedlemmer og 7 medlemmer af Fællesankenævn Bornholm er 21 % kvinder og 79 % mænd. Aldersmæssigt er ca. 75 % af medlemmerne over 50 år.

FDS har i de forløbne fire år – positivt og aktivt – deltaget i udformningen af den ændrede struktur. Vi er blevet mødt med anerkendelse og respekt hos vore samarbejdspartnere, og denne rolle, bør vi som Forening arbejde for at bibeholde. Foreningen har i de seneste mange år haft et godt samarbejde med skatteministeren – et samarbejde, som vi håber og tror, kan videreføres med den nye minister.

1. Den nye struktur - historien frem til nu.

Faldet i tilgangen af klager er i det forløbne år fortsat:

I 2008 udgjorde antallet af modtagne klagesager godt 2.500, mens der i 2008 indgik godt 2.000 klager. Pr. 30. september var tilgangen i indeværende år på 1.343. Omregnet til hele året, må vi derfor forvente at få en tilgang på knap 1.800 klager. Der er dermed forsat tale om et fald – men dog et mindre fald end de tidligere år. Til sammenligning kan det oplyses, at antallet af indgåede klager i 2005 udgjorde ca. 7.000.

Dette er den primære grund til, at antallet af skatteankenævnsmedlemmer, der i den forudgående periode var 462, i indeværende periode er blevet besluttet reduceret til 245. Derimod blev antallet af nævn bevaret, hvilket vi i Foreningen har været tilfredse med, både ud fra geografiske hensyn, lokalkendskab og nærhedsprincippet – sidstnævnte ikke mindst relevant i relation til debatten om et "udkants-Danmark".

Derudover er der som en forsøgsordning blevet etableret et fælles skatte- og vurderingsankenævn på Bornholm med 7 medlemmer, hvorved det samlede antal medlemmer i nævnene nu udgør 252. I FDS følger vi dette forsøg med interesse, ikke mindst på baggrund af de ændrings-overvejelser, der pt. pågår på området for vurdering.

FDS deltog i den forgangne funktionsperiode aktivt i denne strukturtilpasning ud fra følgende målsætning:

“Skatteankenævnene skal bevares som lægmandsinstitution og fortsat være en retssikkerhedsmæssig garanti i et stadig kompliceret skattesystem. Nævnene skal være lokalt forankret og med mulighed for, at skatteyderne får direkte dialog med dem, som afgør deres sag.”

I FDS kunne vi derfor tilslutte os strukturændringen, der på den ene side indeholdt en tilpasning til den aktuelle nedgang i antallet af klagesager, men på den anden side også bevarede ankenævnene som institution - i samme antalsmæssige omfang som tidligere. I øjeblikket falder omkring 1/3 af alle sager ud til klagers fordel (helt eller delvist medhold), hvilket entydigt viser, at skatteankenævnene har deres berettigelse. Det er derfor vigtigt at skatteankenævnene er blevet bevaret intakte, og således til rådighed uanset hvilken grad af ligning eller kontrol, der administrativt eller politisk måtte blive besluttet fremover.

2. Arbejdet i FDS.

Bestyrelsen har i år valgt at medtage orienteringen om gennemførte aktiviteter i bestyrelsens bud til handlingsplan 2014, under pkt. 4.5.1 på side 15 i årsmødehæftet. Handlingsplan 2014 omfatter dermed også opfølgning på handlingsplan 2010, der har været den nuværende bestyrelses arbejdsgrundlag frem til i dag.

Herudover har Foreningen her i den nye periode afholdt 2 introduktionskurser for nye medlemmer i hhv. Vejle og København, med hhv. 30 og 32 deltagere, hvor de nye medlemmer blev orienteret om skatteankenævnene som institution og om reglerne for skatteankenævnenes virke. Fremmødet udgjorde dermed knapt 70 % af de nye medlemmer, og det mener bestyrelsen er ganske tilfredsstillende. Det bør måske overvejes at gentage disse kurser lidt senere i perioden, hvor deltagerne har fået lidt mere erfaring, og måske dermed bedre kan forholde sig til det regelsæt, som er gældende for vor virksomhed.

Dernæst indstiller bestyrelsen til den nye bestyrelse, at Foreningen afholder et formands- og næstformandsmøde i februar/marts 2011, med fokus på bl.a. mødeledelse og et udvalgt emne, f.eks. hobbyvirksomhed, der erfaringsmæssigt giver anledning til mange sager for nævnene.

Endelig vil bestyrelsen anbefale den nye bestyrelse, at Foreningen fortsat vægter uddannelsen af skatteankenævnemedlemmerne højt, og indstiller til den nye bestyrelse, at der arbejdes videre med planerne om at udbyde et 2-døgns kursus i den nye funktionsperiode, en kursusform, som Foreningen tidligere har anvendt med stor succes, både fagligt og socialt, og som det med det begrænsede antal medlemmer i den nye struktur burde være muligt at gennemføre.

FDS kan fejre sit 100 års jubilæum til næste år. Den 21. august 1911 blev Foreningen af Danske Købstæders Ligningskommissioner stiftet i København og kommunelærer A. Stilling blev valgt til Foreningens første formand. I den forbindelse arbejdes der i øjeblikket på en publikation, der skal udkomme i anledning af jubilæet – en historisk belysning af den positive betydning af lægmandsinstitutionen i dansk skatteadministration. Der planlægges

også et jubilæumsarrangement i forbindelse med Foreningens årsmøde i 2011, som forventes afholdt i København, hvor foreningen – som nævnt – blev stiftet. Arbejdet hermed udføres af et Jubilæumsudvalg, der er nedsat af den afgående bestyrelse, og som jeg formoder vil fortsætte under den nye bestyrelse.

Foreningens mange-årige sekretær, Jim Bengtsen, er efter mere end 25 års betjening af FDS, nu overgået til anden beskæftigelse, nemlig som sekretariatschef for Ankenævnssekretariat København. Vi siger Jim tak for godt samarbejde gennem alle disse år og ønsker ham held og lykke i sit nye job.

Foreningens sekretariatsbetjening fortsætter i Svendborg, og en tak for godt samarbejde gennem perioden skal også lyde til de øvrige dygtige medarbejdere i sekretariatet.

3. FDS's rolle i fremtiden.

FDS er en Forening for alle danske skatteankenævn samt fælles skatte- og vurderingsankenævn og har til formål at varetage ankenævnenes fælles interesser. Et kig ind i fremtiden omfatter derfor også et bud på den fremtidige udvikling for ankenævnene.

Skatteministeren bebudede på Vurderingsankenævnsforeningens Landsmøde, som jeg havde lejlighed til at deltage i, at der er strukturændringer på vej på vurderingsområdet, som måske vil føre til en ejendomsvurdering i reduceret form. Vurderingssystemet er mere end 100 år gammelt og trænger til et eftersyn, mente ministeren og bebudede fremlæggelse af et forslag herom i 2011. Ikke mindst i lyset heraf forekommer den etablerede forsøgsordning med fælles skatte- og vurderingsankenævn på Bornholm ganske interessant. Hvis udviklingen på vurderingsområdet går mod færre klager, kunne forsøgsmodellen på Bornholm tænkes at kunne danne grundlag for overvejelser om en sammenlægning af de 2 nævns-typer. I FDS vil vi derfor nøje følge udviklingen på dette område og ser derfor frem til det bebudede forslag på vurderingsområdet.

Som nævnt i min indledning er antallet af klagesager på skatteområdet faldet drastisk i den periode, som vi nu er gået ud af. Man kunne måske derfor spørge, om skatteankenævnene en gang med tiden bliver helt overflødige. Det mener FDS ikke.

Indledningsvis kan det være af betydning at se på de mulige årsager til dette fald i antallet af klagesager:

SKAT indførte i 2007 en ny indsatsstrategi. Tidligere var indsatsstrategien aktivitetsbaseret, men i 2007 blev den effektbaseret. Fra at basere sig på fejlrettelse ved kontrol, blev den nye strategi indrettet med fokus på forebyggelse af fejl og en målrettet indsats i forhold til med- og modspillere.

Indsatsstrategien, der samlet set forventes at indebære en reduktion i antallet af ansatte hos SKAT fra knap 12.000 til knap 7.000, indeholder flere væsentlige elementer:

Informationsdelen - muligheden for at få fuld information om såvel skatteregler som praksis er kraftigt blevet forøget, og stort set alle oplysninger lægges nu på SKAT.dk. Efter de seneste tal har SKAT's hjemmeside således 37 mill. besøg årligt.

Forøgelse af elektroniske indberetninger - både omfanget af de økonomiske oplysninger, som indberettes til SKAT og den gennemførte tast-selv ordning indebærer, at SKAT får et stadigt bedre kontrolgrundlag.

Indsatspyramiden - omfatter opdeling af personer og personligt ejede virksomheder i fire lag i en pyramide, den såkaldte segmentinddeling, som anvendes til en differentieret indsats. De to nederste lag i pyramiden betragtes som medspillere, hvor der primært satses på information, servicebesøg og dialog, frem for systematisk kontrol. Kun i de to øverste lag af indsatspyramiden, som omfatter den mindste del af skatteyderne, foretages der en egentlig kontrol. Disse to øverste lag betegnes også som modspillere.

Indsatsstrategien, der inddeler skatteyderne på denne måde, har givet anledning til debat, og dette vil sikkert også være tilfældet i tiden fremover. Det er naturligvis den manglende systematiske kontrol af de to nederste lag i indsatspyramiden, som især giver anledning til denne debat.

Vi har i går hørt Claus Thustrup Kreiner fortælle om "skatteefterrettelighed" og produktionsdirektør Steffen Normann Hansens redegørelse for SKATs indsats for at reducere omfanget af sort arbejde.

Begge indlæg berører elementer i SKATs nye indsatsstrategi, som kan have betydning for det nuværende antal af klagesager.

I vurderingen heraf må disse forhold imidlertid også vejes op imod muligheden for, at SKATs afgørelser kan være blevet mere korrekte som følge af den øgede information og den øgede brug af automatiserede indberetninger.

FDS konstaterer, at denne afvejning stadig er til debat, og noterer i denne forbindelse at det fortsat henstår som uafklaret i hvilket omfang det lavere antal klagesager skyldes mindre kontrol og/eller mere korrekte afgørelser og bedre information.

Imidlertid må det helt afgørende efter FDS's opfattelse være, at skatteankenævnene bevares som en nødvendig retssikkerhedsmæssig garanti for skatteyderne. Systemet skal ikke fremstå overfor borgerne som kun een central og ofte kun elektronisk enhed. Dertil er de enkelte borgers skattemæssige forhold stadig for forskellige.

Skatteyderens mulighed for - i en dialog med skatteankenævnet - både at få sagen yderligere oplyst og selv få lejlighed til at fremkomme med yderligere oplysninger, bør i denne forbindelse også fremhæves som et væsentligt element. Det bidrager til at højne skatteyderens forståelse for reglerne og medvirker til at den rigtige afgørelse kan træffes.

Regelsættet er fortsat ganske udviklet på mange områder, og derfor ikke umiddelbart forståeligt for den almindelige skatteyder, ligesom der på rigtig mange områder i lovgivningen er tale om skønsmæssige vurderinger og afgørelser, som bør undergives en

sund fornufts bedømmelse. En medholdsprocent på omkring 33 viser entydigt, at en sådan retssikkerhedsventil fortsat er nødvendig, ligesom den indførte "printordning" med automatisk udskrivning af årsopgørelse uden selvangivelse, hvor klage i første omgang skal ske til den udstedende myndighed SKAT, tilsiger, at der findes en sådan retssikkerhedsgaranti også i årene fremover.

Borgernes "retssikkerhed" på skatteområdet er i det hele taget en eftertragtet vare for tiden. Således har der i den seneste debat været fremsat tanker om, at denne retssikkerhed kræver, at Landsskatteretten gøres til en juridisk domstol, med ankemulighed til landsretterne. Argumentet, der fremføres for et sådant forslag, er skattelovgivningens stigende kompleksitet, men selvsamme kompleksitet tilsiger efter FDS's opfattelse også, at der skal være mulighed for at få sin sag bedømt af ganske almindelige borgere. I så fald kunne ankenævnene være den naturlige, men også eneste administrative klageinstans. Der findes jo allerede nu mulighed for, at man kan gå direkte til Landsskatteretten, hvis man mener at have en juridisk kompliceret sag, som bedre egner sig til dette forum.

Også de struktur-overvejelser, som evt. måtte blive resultatet af denne debat, vil FDS følge nøje.

Det har været spændende at følge udviklingen på dette område i de forløbne fire år, men det bliver ikke mindre spændende at følge denne udvikling i årene der kommer!

Vi er dog i FDS overbeviste om, at lægmandselementet i det administrative klagesystem er aldeles centralt og bør bevares. Dette kan ikke udtrykkes bedre end gjort af Skatteankenævn Djursland i en henvendelse til FDS:

"Det danske skattesystem har stor folkelig opbakning. Denne folkelige opbakning er vigtig for at kunne sikre robustheden i skattesystemet. Digitaliseringen gør måske skattesystemet mere brugervenligt, men øger ikke gennemskueligheden, måske snarere tværtimod. Lægmandssystemet med helt almindelige borgere uden krav om særlig skatteteknisk viden er derfor en vigtig forudsætning for fortsat folkelig forankring, og selve fundamentet for retssikkerheden for borgerne."

4. Afslutning:

Den afgående bestyrelse har i den forgangne periode deltaget i den løbende justering og tilrettelæggelse af lovgivning og regler på vores område i et samarbejde med Ankecenteret og Ministeriet. Bestyrelsen og dermed Foreningen har i dette arbejde repræsenteret sine medlemmer og været talerør for disse, både overfor SKAT og politikerne. Dette arbejde vil den afgående bestyrelse opfordre den nye bestyrelse til at videreføre.

Det er i den forbindelse vigtig at understrege betydningen af, at Foreningen indtager en pro aktiv rolle. Som et sidste godt råd til den nye bestyrelse vil den afgående bestyrelse derfor gerne opfordre til, at der ønskes en generel midtvejs evaluering gennemført, og til at den nye bestyrelse indgår aftale med skatteministeren herom.

Jeg vil med disse ord overlade bestyrelsens beretning til drøftelse, først i partipolitisk sammenhæng og senere i eftermiddag i dette forum igen - Tak.